

Школска 2017/2018. година

Општинско такмичење ученика гимназија и средњих стручних школа Књижевна олимпијада

I разред

Шифра: _____

1.	Повежи наведене ауторе и књижевна дела. На означеним линијама упиши одговарајуће бројеве.	<table><tbody><tr><td>1. Константин Филозоф</td><td>_____ Цар Едип</td></tr><tr><td>2. Деспот Стефан Лазаревић</td><td>_____ Слово љубве</td></tr><tr><td>3. Теодосије</td><td>_____ Житије Светог Саве</td></tr><tr><td>4. Софокле</td><td>_____ Живот деспота Стефана Лазаревића</td></tr></tbody></table>	1. Константин Филозоф	_____ Цар Едип	2. Деспот Стефан Лазаревић	_____ Слово љубве	3. Теодосије	_____ Житије Светог Саве	4. Софокле	_____ Живот деспота Стефана Лазаревића
1. Константин Филозоф	_____ Цар Едип									
2. Деспот Стефан Лазаревић	_____ Слово љубве									
3. Теодосије	_____ Житије Светог Саве									
4. Софокле	_____ Живот деспота Стефана Лазаревића									
2.	Пажљиво прочитај одломак, па одговори на питања. „Он, тј. мој отац, носио се, разуме се, турски. Чисто га гледам како се облачи: ћемадан од црвене кадифе, с неколико катова златна гајтана: поврх њега ћурче од зелене чохе.“ а) Наведи наслов дела из којег је узет одломак. _____ б) Дело је написано у _____ веку и припада епохи _____. в) У наведеном одломку дата је: 1) статичка карактеризација; 2) динамичка карактеризација; 3) физичка карактеризација (Заокружи број испред тачног одговора.)									
3.	Приповетка „Дјевојка бржа од коња“ само делимично се може сврстати у народне бајке. У овој приповеци препознајемо елементе _____. Одступање од жанровских одлика бајке огледа се у: а) победи царевог сина у надметању за руку девојке; б) завршној формули приповетке; в) фантастичној концепцији простора; г) лирском опису девојке. (Заокружи слова испред два тачна одговора.)									
4.	Откриј загонетну личност на основу понуђених кључних речи. На линији поред наведених појмова напиши њено пуно име и презиме. <i>Три сестре</i> , руски писац, лекар, новелиста _____									

5.	Повежи имена књижевних ликова и наслове дела у којима се појављују, тако што ћеш број који се налази испред имена јунака написати на линији испред одговарајућег дела. <table> <tbody> <tr> <td>1. Андреас Сам</td><td> ____ „Туга”</td></tr> <tr> <td>2. Јона</td><td> ____ <i>Еп о Гилгамешу</i></td></tr> <tr> <td>3. Перо Зеленбаћ</td><td> ____ <i>Рани јади</i></td></tr> <tr> <td>4. Креонт</td><td> ____ <i>Илијада</i></td></tr> <tr> <td>5. Енкиду</td><td> ____ „Први пут с оцем на јутрење”</td></tr> <tr> <td>6. Хектор</td><td> ____ <i>Антигона</i></td></tr> </tbody> </table>	1. Андреас Сам	____ „Туга”	2. Јона	____ <i>Еп о Гилгамешу</i>	3. Перо Зеленбаћ	____ <i>Рани јади</i>	4. Креонт	____ <i>Илијада</i>	5. Енкиду	____ „Први пут с оцем на јутрење”	6. Хектор	____ <i>Антигона</i>	
1. Андреас Сам	____ „Туга”													
2. Јона	____ <i>Еп о Гилгамешу</i>													
3. Перо Зеленбаћ	____ <i>Рани јади</i>													
4. Креонт	____ <i>Илијада</i>													
5. Енкиду	____ „Први пут с оцем на јутрење”													
6. Хектор	____ <i>Антигона</i>													
6.	Прочитај пажљиво следећи одломак, па одговори на питања. „Знаш ли зете? Не знали те људи! Ал' ако је једну ноћ ноћила, Једну ноћцу шњиме под чадором, Не може ти више мила бити, Бог ј' убио, па је то проклето, Воли њему, него тебе, сине; Нека иде, враг је однесео!” а) Из које песме су наведени стихови? б) Наведи име јунака који говори ове стихове. в) У датом одломку уочавамо карактеристични израз народног песништва, који се зове: 1) клетва; 2) заклетва; 3) благослов. (Заокружи број испред тачног одговора.)													
7.	Повежи појмове који су значењски повезани, тако што ћеш одговарајуће слово написати на означену линију. <table> <tbody> <tr> <td>а) текст који казује драмски јунак у дијалогу</td> <td> ____ дидаскалија</td> </tr> <tr> <td>б) преокрет</td> <td> ____ перипетија</td> </tr> <tr> <td>в) уводни говор у драми</td> <td> ____ реплика</td> </tr> <tr> <td>г) упутство о извођењу драмског текста</td> <td> ____ пролог</td> </tr> </tbody> </table>	а) текст који казује драмски јунак у дијалогу	____ дидаскалија	б) преокрет	____ перипетија	в) уводни говор у драми	____ реплика	г) упутство о извођењу драмског текста	____ пролог					
а) текст који казује драмски јунак у дијалогу	____ дидаскалија													
б) преокрет	____ перипетија													
в) уводни говор у драми	____ реплика													
г) упутство о извођењу драмског текста	____ пролог													
8.	Реплику „За љубав, не за мржњу, ја сам рођена!“ изговара драмска јунакиња _____, протагонист/антагонист (заокружи тачан одговор) у драмском делу, које је написао _____ (напиши име аутора).													

9.	На означеним линијама одговори на питања у вези са одабраним одломком: „Свак прича своју причу по својој унутрашњој потреби, по мери својих наслеђених или стечених склоности и схватања и снази својих изражавних могућности; свак сноси моралну одговорност за оно што прича, и сваког треба пустити да слободно прича.” а) Наведи име и презиме писца и наслов дела. _____ б) Којом пригодом је дело написано? _____ в) Наведи годину када је дело настало. _____									
10.	Заокружи тачан одговор. Гилгамешово порекло је: а) божанско; б) две трећине људско и једну трећину божанско; в) две трећине божанско и једну трећину људско.									
11.	Реши асоцијацију која повезује наведене појмове. Одговор напиши на означеном линији. Григорије Дијак, хумски кнез, 12. век _____									
12.	Допуни наведене исказе. Према терминологији Вука Стефановића Карадића, лирске песме су _____, а епске песме су _____.									
13.	Прочитај пажљиво дати одломак и одговори на питања. „Благо онима који плачу, јер ће се утјешити; Благо кроткима, јер ће наслиједити земљу; Благо гладима и жеднима правде, јер ће се наситити;” а) Из које беседе је дат одломак? _____ б) Које стилске фигуре уочаваш у одабраном одломку: 1) анафора, контраст; 2) симплоха, контраст; 3) анафора, персонификација.									
14.	Повежи појмове са њиховом етимологијом. Одговарајући број напиши на означену линију. <table border="0"> <tr> <td data-bbox="530 5672 1825 5777">1) Библија</td> <td data-bbox="1825 5672 3355 5777">_____ очишћење</td> </tr> <tr> <td data-bbox="530 5777 1825 5882">2) „Јеванђеље”</td> <td data-bbox="1825 5777 3355 5882">_____ радња</td> </tr> <tr> <td data-bbox="530 5882 1825 5988">3) Катарза</td> <td data-bbox="1825 5882 3355 5988">_____ књига</td> </tr> <tr> <td data-bbox="530 5988 1825 6093">4) драма</td> <td data-bbox="1825 5988 3355 6093">_____ добра вест, благовест</td> </tr> </table>	1) Библија	_____ очишћење	2) „Јеванђеље”	_____ радња	3) Катарза	_____ књига	4) драма	_____ добра вест, благовест	
1) Библија	_____ очишћење									
2) „Јеванђеље”	_____ радња									
3) Катарза	_____ књига									
4) драма	_____ добра вест, благовест									

15.	Допуни наведене исказе. Епска техника, заснована на набрајању и описивању назива се _____ . Приликом набрајања неретко се повезују јунаци који су живели у различитим епским епохама, што представља _____ .
16.	Напиши појмове који недостају. 1. Пергамент чији је текст једном избрисан да би на истом материјалу био исписан нови назива се _____ . 2. Књиге штампане пре 1500. године називају се _____ .
17.	На означеним линијама тачне одговоре обележи са Т, а нетачне са Н. 1) <i>Нови завет</i> написан је у целости на арамејском језику. _____ 2) „Прва књига Мојсијева“ део је <i>Новог завета</i> . _____ 3) <i>Нови завет</i> је хришћанска <i>Библија</i> . _____
18.	Допуни наведене исказе. Средњовековна биографија у којој је описан живот владара, црквеног поглавара или подвижника назива се _____. Најстарије дело у српској књижевности, које припада овом жанру, носи наслов _____, а написао га је _____ (име аутора).
19.	На линијама поред дефиниција књижевнотеоријских поjmova напиши одговарајући број. Два појма су сувишна. 1. сиже; 2. фабула; 3. спољашњи приступ књижевном делу; 4. унутрашњи приступ књижевном делу; 5. историја књижевности. _____ Хронолошки организована прича, низ догађаја или мотива узрочно-последично повезаних. _____ Истраживање биографије аутора и историјских околности у којима је стварао. _____ Проучава развој књижевности кроз историју, однос књижевног стваралаштва према историјским епохама и срединама у којима се развија.
20.	Допуни наведене исказе. Прва српска песникиња _____ (монашко име песникиње) написала је 1402. године дело _____ (наслов) и наменила га манастиру _____ .

Тест прегледали:

Број бодова:

РЕШЕЊА (I разред)

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	4 <i>Цар Едип</i> 2 <i>Слово љубаве</i> 3 <i>Житије Светог Саве</i> 1 <i>Живот деспота Стефана Лазаревића</i>	1
2.	a) „Први пут с оцем на јутрење” б) 19. век; реализам в) физичка карактеризација (3.)	Само ако су сви одговори тачни 1
3.	предања б) г)	Само ако су сви одговори тачни 1
4.	Антон Павлович Чехов	1
5.	2. „Туга” 5. <i>Еп о Гилгамешу</i> 1. <i>Рани јади</i> 6. <i>Илијада</i> 3. „Први пут с оцем на јутрење” 4. <i>Антигона</i>	Само ако су сви одговори тачни 1
6.	а) „Бановић Страхиња” б) Југ Богдан в) клетва (под 1.)	Само ако су сви одговори тачни 1
7.	г) дидаскалија б) перипетија а) реплика б) пролог	Само ако су сви одговори тачни 1
8.	Антигона, протагониста, Софокле	Само ако су сви одговори тачни 1
9.	а) Иво Андрић, „О причи и причању” б) (поводом) Нобелове награде в) 1961.	Само ако су сви одговори тачни 1
10.	в)	1
11.	<i>Мирослављево јеванђеље</i>	1

12.	a) женске, мушки (јуначке)	Само ако су сви одговори тачни 1
13.	a) „Бесједа на гори” (прихватити и Беседа на гори) б) тачан одговор под 1) анафора, контраст	Само ако су сви одговори тачни 1
14.	3, очишћење 4, радња 1, књига 2, добра вест, благовест	1
15.	(епски) каталог; анахронизам	Само ако су сви одговори тачни 1
16.	1) палимпсест 2) инкунабуле	Признаје се цео бод за један или оба тачно написана одговора. 1
17.	1. Н 2. Н 3. Т	Све тачно, 1
18.	Житије <i>Житије Светога Симеона</i> Свети Сава	Само ако су сви одговори тачни 1
19.	2,3,5	Само ако су сви одговори тачни 1
20.	Јефимија, „Похвала Светом кнезу Лазару”, (признаје се и „Похвала кнезу Лазару”); Раваница	Само ако су сви одговори тачни 1